Beleidsplan Ecologische stadstuin

Venlo Oud Zuid

Versie 16 januari 2025

1. Inleiding

Medio 2021 is de Ecologische Stadstuin in Venlo Oud-Zuid, na een voorbereidingsperiode van meer dan vijf jaar, gerealiseerd. De Ecologische Stadstuin is een samenwerkingsverband tussen het bewonerscollectief Venlo-Oud Zuid, Onderwijsgroep Buitengewoon, Gemeenschapshuis Ut Tref en de Parochie OLV. Het realiseren en beheren van een Ecologische Stadstuin is niet een doel 'an sich', het is vooral een middel om de *sociale cohesie* in dit deel van de stad te verbeteren en de leerlingen van Wildveld Groen-onderwijs bieden .

De afgelopen jaren (2022-2025) hebben in het teken gestaan van het opstarten van de tuin, het stabiel maken van de organisatie en het zorgen dat er een vaste, enthousiaste groep vrijwilligers is. Dit loopt goed maar behoeft wel constante aandacht. We komen hier later op terug.

In dit beleidsplan geven we aan wat in de periode 2025 – 2027 gaan ondernemen om de eerder genoemde doelstelling verder te bereiken.

2. Waar gaan we ons de komende jaren op richten?

De ecologische stadstuin 'draait'. Er is een vaste groep vrijwilligers, we telen groenten en kweken bloemen, er is regelmatig aanloop naar de tuin, we geven rondleidingen en we organiseren diverse culturele activiteiten. In die zin zijn de eerste drie opstartjaren goed geweest. Toch is het van belang niet achterover te leunen maar vooral ook te kijken naar zaken die wat minder goed zijn gegaan of die aandacht behoeven.

Zo zien we dat er best wat mensen de weg naar de tuin weten te vinden (en bijvoorbeeld groenten komen kopen), maar de aanloop is niet overweldigend en veel mensen uit de buurt kennen de stadstuin waarschijnlijk ook niet. Waar ligt dat aan en hoe kunnen we dat verbeteren?

Ook constateren we dat het ecologische aspect van de stadstuin af en toe minder de aandacht krijgt dan nodig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verkoop van kerstbomen of de verkoop van bloemen

afkomstig van de veiling, als aanvulling op de door ons ecologisch geteelde bloemen. Dit is niet echt ecologisch, maar wel zeer waardevol voor het rondkrijgen van de begroting….

Een ander zorgpunt is het langzaam teruglopen van het aantal vrijwilligers. Vrijwilligers werven is lastig maar vrijwilligers houden ook. We hebben gemerkt dat vrijwilligers 'zo maar' opstappen waardoor de spoeling op enig moment dun kan zijn (bijvoorbeeld in de zomermaanden als de school vakantie heeft en geen beheerstaken uitvoert). Ook lijkt er sprake te zijn van wat scheefgroei: sommige vrijwilligers doen echt heel veel en andere doen minder…. Dit kan tot onderlinge spanningen leiden, of simpelweg dat er werk blijft liggen…. De ecologische visie op de teelt van planten en het beheer van de tuin verschilt tussen vrijwilligers en is voor het geheel van de Stadstuin nog onvoldoende uitgewerkt.

Samengevat komt het bovenstaande neer op de volgende drie aandachtspunten:

- Versterken sociale cohesie / meer betrekken buurt
- Realiseren stevig vrijwilligersfundament
- Duidelijke visie op ecologisch tuinieren

3. Versterken sociale cohesie

Het versterken van de sociale cohesie in de buurt is de belangrijkste doelstelling van de tuin. Het is de afgelopen jaren ook daadwerkelijk gelukt (hoewel niet goed meetbaar) om dit te realiseren. Gewoon het feit dat de tuin er is, dat er activiteiten zijn en dat er vrijwilligers actief in de tuin aan het werk zijn, is hier het bewijs van. We willen dit echter uitbouwen. Dit willen we doen samen met andere organisaties die actief zijn in de wijk. We weten dat Venlo Zuid een diverse wijk is met veel organisaties en initiatieven. Samenwerking en aansluiting zoeken ligt zeer zeker voor de hand.

Hieronder sommen we de belangrijkste partijen die in de wijk actief zijn op:

- De Zorggroep / Crescendo
- Resto van Harte
- Huisartsenpraktijk Venlo-Zuid
- IKC (Basisschool) De Zuidstroom de Zuidstroom (Fortior.nl)
- Bewonersnetwerk Venlo-Zuid
- Welzijnsorganisatie Incluzio
- School 't Wildveld
- Verzorgingstehuis Sinselhof
- De Zuidpilaar
- Tot Soeps!
- Moskee Al Houda
- Theater de garage
- Onze Lieve Vrouwekerk
- Ut Tref
- De Kinderboerderij

Met veel van deze partijen is al contact of wordt reeds samengewerkt, we willen dat echter meer structureren en intensiveren. **Het idee is alle organisaties nog eens te contacteren, per organisatie één contactpersoon te hebben en samen te bespreken of en hoe we de samenwerking kunnen verbeteren**. Dit willen we niet in beton gieten maar per organisatie maatwerk leveren.

Daarnaast gaan we door met onze dagelijkse beheerswerkzaamheden door de bestaande (en wellicht ook nieuwe) vaste publieksactiviteiten. Denk hierbij aan:

- De voorjaarsmarkt
- Gluren bij de Buren
- De Burendag
- Halloween
- De kerstmarkt

En blijven er ruimte bieden aan activiteiten en initiatieven die vanuit de buurt 'aangemeld' worden. Denk hierbij aan

- De Distiguished Gentlemen's Ride
- Feel the Fifties
- Buurtfeest OLV plein
- Gedichten in de kas
- Voorstellingen in de kas
- Etc.

We blijven open staan voor initiatieven uit de buurt die zich melden. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan om rondleidingen te verzorgen (ism Ut Tref voor de catering) en **willen we de tuin meer positioneren als een plek waar je even door heen kunt wandelen om even te onthaasten en een kop koffie te drinken.** Hiervoor schaffen we een nieuw (tweedehands) koffiezetapparaat aan en richten we het voorste deel van de kas gezelliger in. Bij de ingang van de tuin komt een bord met informatie over de openingstijden, wat er te doen is en waar men meer informatie kan verkrijgen. Door het (twee)-wekelijks verspreiden van een digitale nieuwsbrief willen we geïnteresseerden meer en duidelijker informeren wat er in de tuin te koop is waardoor de aanloop waarschijnlijk zal toenemen.

4. Meer aandacht voor en naar onze vrijwilligers

Het dagelijks beheer van de ecologische stadstuin en het onderhoud wordt gedaan door de leerlingen van 't Wildveld (zij krijgen er praktijkonderwijs) samen met onze vrijwilligers. In de weekenden en in de vakantieperioden draaien de vrijwilligers uit de buurt de tuin.

Eind 2021 kende de EST een vrijwilligerspoule van 17 vrijwilligers. Het was de bedoeling dit aantal toe te laten nemen tot 30. Dit is niet gelukt. Er is simpelweg te weinig aandacht geweest voor het goed begeleiden van de vrijwilligers waardoor er een aantal is afgehaakt. Momenteel kennen we ongeveer 20 vrijwilligers waarvan een 15-tal écht actief.

We merken dat we veel vragen van onze vrijwilligers. Sommige vrijwilligers voelen zich wat 'zwemmen', ze weten niet zo goed wat ze moeten doen. De aansturing is een aandachtpunt, wie moet wat wanneer doen? In die zin zou het goed zijn om een soort **'beheerder'** aan te stellen. Die hebben we echter nog niet. De beheerder is het aanspreekpunt voor de vrijwilligers. Iemand met kennis van zaken, van tuinieren en van ecologie. Iemand ook die met mensen om kan gaan=n, die niet directief is maar vrijwilligers enthousiasmeert en motiveert, iemand die vrijwilligers in hun kracht zet. Zou dit een soort 'betaalde baan' (vrijwilligersvergoeding) kunnen zijn waarvoor we actief iemand gaan werven?

Een ander idee is om 3 mensen beheerstaken te geven. Zij kunnen besluiten om af te wijken van het teeltplan, gemaakte vrijwilligersafspraken, als hier een initiatief voor is waardoor de teelt en beheer van de tuin beter afgestemd gaat lopen.

Daarnaast willen we meer **actief nieuwe vrijwilligers gaan werven**. Hier leven reeds ideeën voor die we willen gaan uitwerken. Bestaande vrijwilligers dienen echter ook beter begeleid te worden. Wat wil men graag doen in de tuin? Voldoet het werk aan de verwachtingen? Welke kennis wil me opdoen? Samen met Voedseltuinen Venlo willen we hier invulling aan gaan geven.

Een ander belangrijk aspect is **betrekken, waarderen en belonen**. Dat doen we al (bijvoorbeeld door tijdens de vrijwilligersavond constant te vragen naar de mening van vrijwilligers en ze ook een rol te geven in keuzes en plannen), maar wellicht zijn er nog aanvullende acties te bedenken om vrijwilligers nog meer en beter het gevoel te geven dat ze er toe doen.

5. Ecologisch tuinieren meer voorop

De afgelopen jaren heeft de stadstuin in het teken gestaan van opbouwen en pionieren. Het ecologische deel is hierdoor wat uit beeld verdwenen. Natuurlijk: er worden nog steeds geen bestrijdingsmiddelen gebruikt, we vangen regenwater op om de tuin te besproeien, we gebruiken biologische mest en maken gebruik van warmtepompen (die gevoed worden door stroom opgewekt met zonnepalen op het dak van ut Tref) , maar we verkopen wel kerstbomen (Kerstmarkt) en bloemen en planten van de veiling tijdens de voorjaarsmarkt.

Hier moeten wellicht scherpe(re) keuzes gemaakt worden maar ook pas nadat we de vrijwilligers hierover om hun mening gevraagd hebben.

6. Tot slot

Het bestuur van de stichting is onbezoldigd, de vrijwilligers bieden hun diensten en hulp geheel vrijwillig aan zonder hiervoor een vergoeding te betalen. De activiteiten waarvoor professionals zijn ingezet zijn betaald uit fondsen en sponsoring, denk hierbij aan grondwerkzaamheden, kasrenovatie, installatie warmtepomp en elektriciteit. Zaken die moeten voldoen aan de veiligheidseisen voor onderwijs.

De ecologische stadstuin Venlo Oud-Zuid is een buurtinitiatief voor en door buurtbewoners. Het perceel dat we gebruiken was verloederd. Door er een mooie stadstuin te maken en het beheer bij de start goed te borgen zijn wij er van overtuigd dat er een vliegwielfunctie ontstaat waardoor er allerhande sociale initiëren en contacten ontstaan die in de loop der jaren verdwenen zijn: jongeren die met ouderen in contact komen, eenzame mensen die weer contacten kunnen leggen, bezoekers van de moskee die langskomen om kruiden te kopen die zij veel gebruiken (munt, koriander etc.). Venlo Zuid is een oude tuinderswijk: er wonen nog genoeg mensen die een verleden in de tuin- en landbouw hebben: deze willen we (re)activeren en ook hun kennis en kunde over laten brengen op de jeugd. En dat alles op een volledig ecologische wijze!

Namens het bestuur van de Stichting Ecologische Stadstuin Venlo Oud-Zuid

Frank Verkoijen	Paul Klein Tuente	Marcel de Beere
Voorzitter	*Penningmeester*	*Secretaris*